

Tarım üretimi yapmakta olan kooperatifin arazisini sözleşme ile kiralayarak zirai amaçlı su teslim hizmeti vermesinin ortak dışı işlem sayılıp sayılmayacağı hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	KURUMLAR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	11355271-125.02.02[2-2016/3]-83703
Tarih	26.12.2016

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

ESKİŞEHİR VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Gelir Kanunları Grup Müdürlüğü)

Sayı : 11355271-125.02.02[2-2016/3]-83703

26.12.2016

Konu : Tarım üretimi yapmakta olan kooperatifin arazisini sözleşme ile kiralayarak zirai amaçlı su teslim hizmeti vermesinin ortak dışı işlem sayılıp sayılmayacağı.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuz ve eklerinin incelenmesinden, Kooperatif ortağınızın sulama sahasındaki arazisinde tarım üretimi yapmakta iken tarla ve kuyu suyu kira sözleşmesi ile ... Limited Şirketine söz konusu arazisini kiraladığını, Kooperatifinizce de proje sahasındaki bu araziye verilen zirai amaçlı su teslim hizmeti karşılığı kiracı şirket adına fatura düzenlediğinizi belirterek, düzenlemiş

olduğunuz faturaya konu işlemin ortak dışı işlem olup olmadığına ilişkin Başkanlığımız görüşünün bildirilmesi istenilmektedir.

I- KURUMLAR VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN DEĞERLENDİRME

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında kooperatifler kurumlar vergisi mükellefleri arasında sayılmış, 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (k) bendinde ise tüketim ve taşımacılık kooperatifleri hariç olmak üzere, ana sözleşmelerinde sermaye üzerinden kazanç dağıtılmaması, yönetim kurulu başkan ve üyelerine kazanç üzerinden pay verilmemesi, yedek akçelerin ortaklara dağıtılmaması ve sadece ortaklarla iş görölmesine ilişkin hükümler bulunmakta olup, bu hükümlere fiilen uyan kooperatiflerin kurumlar vergisinden muaf olduğu hükme bağlanmıştır.

Tarımsal sulama kooperatiflerinde esas amaç, Devletçe ikmal edilmiş veya edilecek sulama tesislerinden alınacak veya her ne suretle olursa olsun tarım sahalarından çıkarılacak suyun ziraatte kullanılması ile ilgili arazi tesviyesi, tarla başı kanalları, tarla içi sulama ve drenaj gibi zirai sulama tesislerini kurmak veya kurulmuş olan sulama tesislerini işletmek, işlettirmek ve bakımını yapmak ve yaptırmaktır.

1 seri no.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinin "4.13. *Kooperatifler*" başlıklı bölümünde muafiyet şartlarına ilişkin ayrıntılı açıklamalara yer verilmiş, takip eden bölümlerde ise ortak dışı işlemler kooperatif türlerine göre ayrıntılı olarak örneklendirilmiş olup aynı Tebliğin "4.13.1.4. *Sadece ortaklarla iş görölmesi*" başlıklı bölümünde;

"Kooperatifler ortaklarının belirli ekonomik çıkarlarının ve özellikle meslek ve geçimlerine ait ihtiyaçlarının sağlanıp korunmasını amaçladıkları için faaliyetin normal olarak sadece ortaklarla sınırlı olması gerekmektedir. Bu nedenle, bir kooperatifin kurumlar vergisi muafiyetinden yararlanabilmesi için

ana sözleşmesinde sadece ortaklarla iş görülmesine ilişkin hüküm bulunması ve fiilen de bu hükme uyulması gerekmektedir.

Ortak dışı işlemler, sadece ortak olmayanlarla yapılan işlemleri değil, ortaklarla kooperatif ana sözleşmesinde yer almayan konularda yapılan işlemleri de kapsamaktadır."

açıklamasına yer verilmiştir.

Kooperatifçe yapılan bir işlemin ortak içi işlem olarak dikkate alınabilmesi için; işlem, faaliyet amacına, diğer bir ifadeyle, kooperatifin ana sözleşmesinde belirtilen uğraşı konusuna dahil olmalıdır ve faaliyet amacına dahil olan işin münhasıran kooperatif ortağıyla yapılması gerekmektedir.

Buna göre, Kooperatifiniz ortağı ile anılan Şirket arasında Sivrihisar Noterliğince düzenlenen ... tarihli ve ... yevmiye nolu tarla ve kuyu kira sözleşmesi ile patates üretimi yapılmak üzere kiralanmış olan arazi için, Kooperatifinizin proje sahasında bulunan derin kuyudan zirai amaçlı su teslimi hizmeti vermesi ile Kurumlar Vergisi Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (k) bendinde yer alan muafiyet şartlarından "Sadece ortaklarla iş görülmesi" şartı ihlal edilmiş olacağından, Kooperatifinize kurumlar vergisi mükellefiyeti tesis ettirileceği tabiidir.

II- KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN DEĞERLENDİRME

Katma Değer Vergisi (KDV) Kanununun 1/1 inci maddesine göre, ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde Türkiye'de yapılan teslim ve hizmetler Katma Değer Vergisine

tabidir.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun "1. Kültür ve Eğitim Amacı Taşıyan İstisnalar " başlıklı 17/1-a maddesi ile; Genel ve Katma bütçeli daireler, il özel idareleri, belediyeler, köyler, bunların teşkil ettiği birlikler, üniversiteler, döner sermayeli kuruluşlar, siyasi partiler ve sendikalar, kanunla kurulan veya tüzel kişiliği haiz emekli ve yardım sandıkları, kamu menfaatine yararlı dernekler, tarımsal amaçlı kooperatifler ve Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıfların; ilim, fen, ve güzel sanatları, tarımı yaymak, ıslah ve teşvik etmek amacıyla yaptıkları teslim ve hizmetleri; aynı maddenin "Diğer İstisnalar" başlıklı 4/h bendinde de; zirai amaçlı su teslimleri ile köy tüzel kişiliklerince köyde ikamet edenlere yapılan ticari amaçlı olmayan perakende içme suyu teslimleri, kamu kuruluşları, tarımsal kooperatifler ve çiftçi birliklerince yapılan arazi ıslahına ait hizmetler katma değer vergisinden istisna edilmiştir.

Bu hüküm ve açıklamalara göre, Kooperatifinizin gerek ortaklarına gerekse bunun haricinde olanlara zirai amaçlı su teslimleri, KDV Kanununun 17 nci maddesinin 4 üncü fıkrasının (h) bendi gereğince KDV den istisna bulunmaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(**) Talebiniz zerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 11.09.2026